

יועץ משפטי	גורם אחראי:	פקודות נציבות
12.06.2002	בתוקף מתאריך:	פרק: 04- אסירים
20.07.2025	ת' עדכון אחרון:	מס' הפקודה: 04.13.00
-בלמ"ס-		
דין משמעתי אסירים		
כללי	1. בהתאם לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש] התשל"ב-1971, כפוף כל מי שנתון כדין במשמורת בית סוהר להוראות החלות בדין המשמעתי. פקודה זו נועדה להסדיר את כלל ההוראות הרלבנטיות להפעלת מערכת הדין המשמעתי על מי שביצע עבירת משמעת.	
	א. קיימות ארבע אוכלוסיות נפרדות שעל כל אחת מהן חלה מערכת שונה של דין משמעתי:	
	1) אסירים (לרבות אסירים פליליים, ביטחוניים, אזרחיים) (ראה: פרק א' להלן).	
2) עצורים, למעט עצורים מנהליים וכן מוחזקים במשמורת (ראה: פרק ב' להלן).		
3) עצורים מנהליים (ראה פרק ג' להלן).		
4) לוחמים בלתי חוקיים (ראה: פרק ד' להלן).		
ב. הפקודה שלהלן תפרט את הדין המשמעתי החל על כל אוכלוסייה כשלכל אחת מהן ייוחד פרק נפרד.		
באותם מקומות בהם אין שינוי מבחינת הדין החל נפנה לפרק בו מצוי פירוט ההוראות החלות.		
ג. דין משמעתי הוא הליך המנוהל באופן פרטני. בוצעה עבירת משמעת ע"י מספר מעורבים באותו אירוע, יש לשפוט כל אחד מהם בנפרד וגזר הדין יינתן בהתחשב בנסיבות הפרטניות.		

2. פרק א' - אסירים - דין משמעת:

א. כללי

בפרק זה "אסירים" - לרבות אסירים פליליים, אסירים ביטחוניים, אסירים אזרחיים, ולמעט עצורים, עצורים מנהליים, לוחמים בלתי חוקיים, כלואים המוחזקים במשמורת לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, חוק למניעת הסתננות (עבירות שיפוט), התשי"ד-1954 והצו בדבר מניעת הסתננות (יהודה והשומרון) (מס' 329), התשכ"ט – 1969.

ב. הבסיס החוקי:

- (1) פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב - 1971 (להלן פקודת בתי הסוהר), סעיפים 56-62.
- (2) תקנות בתי הסוהר, התשל"ח – 1978, תקנה 18, תקנות 60א-60ד.
- (3) צו בתי הסוהר (קביעת קנס ופיצויים לעניין עבירות בית סוהר), התשנ"א-1991.
- (4) הוראות השירות - פרק 5.07 משמעת אסירים.

ג. בעל הסמכות לשפוט - קצין שיפוט:

כל אחד מאלה:

- (1) נציב.
  - (2) מפקד בית סוהר שהנציב הסמיכו לכך.
  - (3) סוהר מדרגת כלאי ומעלה שהנציב הסמיכו לכך.
- ויודגש: ללא הסמכת הנציב אין סמכות לשיפוט משמעת.
- הסמכת הנציב תינתן לאחר שהמיועדים להסמכה עברו השתלמות בנושא שיפוט משמעת של אסירים ועצורים ועמדו בהצלחה במבחן.

ד. עבירות המשמעת:

אסיר שעשה אחד מאלה עבר עבירת משמעת (עבירת בית סוהר) בגינה ניתן לשופטו בדין משמעתי:

- (1) התקוטט עם אסיר אחר.
- (2) התלונן תלונות ללא יסוד.
- (3) האשים סוהרים האשמות כוזבות בתשובה לשאלה שנשאל בעניינים הנוגעים לבית הסוהר או למשמעת בו.
- (4) השיב תשובה לא נכונה על שאלה ששאל אותו סוהר בעניינים הכלולים בסעיף 6 לפקודת בתי הסוהר (פרטים על מצב בריאותו שנמסרו על ידו אגב בדיקתו הרפואית בסמוך למועד קליטתו).
- (5) קיים תקשורת בכתב, בעל פה או בדרך אחרת עם אדם מבחוץ או עם אסיר תוך הפרת תקנות בתי הסוהר.
- (6) עשה מעשה המכוון לעורר בלב אסירים או סוהרים בהלה ללא צורך.
- (7) נמנע או סירב לצעוד כנדרש בשעת צעדה בבית הסוהר או בהליכה לעבודה או בדרך ממנה.
- (8) סירב לאכול לחם חוקו.
- (9) אכל או לקח לעצמו מזון שלא נועד לו, או לקח מהמנות שנועדו לאסירים אחרים או הוסיף עליהן.
- (10) הוציא בלי רשותו של סוהר מזון מהמטבח או מהמקום שבו מגישים ארוחות, או הפר הוראה לעניין מתן מזון ומשקה וחלוקתם.
- (11) השחית מזון במזיד או השליכו ללא הוראה.
- (12) הכניס לתוך מזון או משקה דבר העלול לקלקל טעמו או טיבו.
- (13) נמנע או סירב ללבוש את הבגדים שניתנו לו, או החליף חלק מהם בבגדי אסירים אחרים, או איבד, השליך, קלקל או שינה חלק מהם.

פרק: 04 - אסירים	בתוקף מתאריך: 12.06.2002
מס' הפקודה: 04.13.00	ת' עדכון אחרון: 20.07.2025
בלמ"ס- ת' עדכון אחרון: 20.07.2025	
	(14) הסיר, השחית או שינה מספר, סימן או תג הצמודים לשם היכר לבגד או לגוף או שלובשים אותם על הבגד או הגוף לשם כך. (15) נמנע או סירב לשמור על ניקיון גופו או הפר הוראה המסדירה ענייני תסרוקת או גילוח. (16) נמנע או סירב לשמור על ניקיונם של בדים, שמיכות או כלי מיטה, או הפר הוראה בדבר סידורם או מקומם. (17) התעסק במנעולים, במנורות או בנורות של בית הסוהר או ברכוש אחר שאינו מעניינו. (18) גנב מבגדי בית הסוהר או מן הציוד של אסיר אחר. (19) גרם למטרד בכל חלק של בית הסוהר. (20) השחית או קלקל קיר, רהיט או רכוש אחר של בית הסוהר. (21) לכלך רצפה, קיר או חלק אחר של בנין בית הסוהר או כל חפץ בבית הסוהר, או ירק עליהם. (22) זיהם במזיד באר, בית כיסא או מקום כביסה או רחצה. (23) נמנע או סירב לטפל כיאות במכשירים, בבגדים או בחפצים אחרים שהם רכוש המדינה, או השחיתם, השמידם או שלח יד בהם. (24) במזיד גרם לעצמו מחלה, חבלה או אי-כושר. (25) גרם לאלימות או לכל מרי שהוא, או נמנע מלעזור בדיכויים. (26) השתתף בהתקפה על סוהר או על אסיר. (27) נמנע או סירב לעזור לסוהר במקרה של ניסיון בריחה או במקרה של התקפה על סוהר או על אסיר. (28) הפר אחד הכללים או הוראה חוקית של סוהר, או נמנע או סירב לבצע תפקידים בדרך שנקבעה. (29) התנהג בחוסר נימוס כלפי סוהר, עובד בית הסוהר, מבקר או כל אדם המועסק בעניין של בית הסוהר. (30) סירב לעבוד, או התעצל, זלזל או התרשל בעבודתו. (31) עזב בלי רשות את תאו או מקום אחר שנועד לו או את מקום עבודתו.

- (32) החזיק בחפץ שאינו רשאי להחזיקו.
- (33) תקף, או השתמש בכוח שימוש שיש בו עבירה.
- (34) השמיע רעש ללא צורך או קילל או חירף.
- (35) התנהג באופן פרוע, גס או בלתי מוסרי.
- (36) השתמש בלשון גסה, מעליבה או מאיימת.
- (37) היתחלה.
- (38) במזיד האשים סוהר או אסיר האשמת שווא.
- (39) נמלט, קשר קשר להימלט או עזר לאחר להימלט.
- (40) ניסיון או סיוע לבצע אחת העבירות האמורות בסעיף זה.
- (41) כל מעשה, התנהגות, אי-סדר או הזנחה הפוגעים בסדר הטוב או במשמעת, אף אם לא פורטו בפסקאות הקודמות.

הערה: עבירה זו הינה כללית. השימוש בעבירה זו ייעשה ככל הניתן, במקרים בהם המעשה או המחדל אינם נכנסים בגדר אחת מהעבירות הספציפיות המנויות לעיל.

ה. שלבי ההליך המשמעתי:

(1) חובת דיווח:

נוכח סוהר לדעת כי אסיר מבצע מעשה או מחדל (הימנעות מלעשות מעשה) המהווה לכאורה עבירת משמעת, חייב הסוהר לדווח על כך בכתב למפקד בית הסוהר. הדו"ח יהיה בטופס כמפורט בנספח א' לפקודה זו ויכלול ככל האפשר את מלוא הפרטים הנוגעים למעשה או למחדל: מקום ההתרחשות, זמן ההתרחשות (תאריך ושעה), שם מלא של האסיר שביצע המעשה או המחדל, תיאור מפורט של המעשה או המחדל, שמות האנשים שנכחו במקום תוך זיהויים (סוהרים, אסירים, שוטרים, אזרחים וכיו"ב), וכן שם מלא (לרבות דרגה ומספר אישי) של רושם הדו"ח.

(2) החלטת מפקד בית הסוהר / סגנו / מפקד מתחם באשר לנקיטת

הליכים:

עם קבלת הדו"ח על מפקד בית הסוהר / סגנו / מפקד מתחם
בביס"ר (להלן: "הגורם המחליט") להחליט בשני אלה:

(א) האם יש מקום לשפוט את האסיר בדין משמעותי.

(ב) במידה וכן, מיהו הגורם אשר ישפוט את האסיר.

באשר להחלטה הראשונה על הגורם המחליט לבחון על בסיס
תיאור הפרטים שבדו"ח הסוהר, האם לנקוט בהליכי משמעת
כנגד האסיר. יוער כי קיימת אפשרות גם לנקיטה במקביל
בהליכים מנהליים כלפי האסיר (שלילת טובות הנאה). ראה סעיף
11 להלן.

ההחלטה תתבסס בין היתר על שיקולים הנוגעים לחומרת
המעשה / מחדל, תפקוד האסיר, עברו המשמעותי, מצבו הכלכלי,
הרפואי והנפשי של האסיר, ניהול בית הסוהר ומדיניות הנציב.

הערה: במקרה בו מדובר באסיר השגחה או אסיר שביצע מעשה
פגיעה עצמית, הגורם המחליט ייוועץ בגורמי הטיפול, טרם קבלת
החלטה באם להעמידו לדין משמעותי.

באשר להחלטה השנייה, על הגורם המחליט לשקול האם הוא
עצמו ישפוט את האסיר או שמא להורות לקצין שיפוט אחר בבית
הסוהר לשופטו.

ההחלטה תתבסס בין היתר על שיקולים הנוגעים לניהול בית
הסוהר, סייגים הקבועים בסעיף קטן 3 א) וחומרת העבירה.

עם קבלת החלטה כי האסיר יישפט, ולאחר קביעת זהות קצין
הטיפול, יורה הגורם המחליט על הכנת גיליון אשמה כנגד
האסיר.

ההחלטות והמלצות גורמי הטיפול, כמפורט לעיל, יצוינו בחלק ג'
שבנספח א'.

סייגים לסמכויות קצין השיפוט: (3)

(א) (1) לא ישפוט קצין שיפוט בעבירה על סעיף 56 (3) לפקודה (האשמת סוהר באשמה כוזבת) או סעיף 56 (26) (השתתפות בהתקפה על סוהר), או סעיף 56 (29) (התנהגות בחוסר נימוס), או סעיף 56 (36) (לשון גסה, עלבון או איום), או סעיף 56 (38) (האשמת סוהר במזיד, באשמת שווא) - אם האשמה, האלימות, חוסר הנימוס, הלשון הגסה, העלבון או האיום, שאליהם מתייחס גיליון האשמה, כוונו אישית אל קצין השיפוט.

(2) במקרים הנזכרים בסעיף קטן (1), יובא האסיר לדין משמעתי בפני קצין שיפוט אחר, ובלבד שעבירת המשמעת כאמור לא כוונה כלפיו.

(3) כאשר התנהגות האסיר, במקרים הנזכרים בסעיף קטן (1), כוונה אישית אל מפקד בית הסוהר, יודיע מפקד בית הסוהר על כך למפקד המחוז או סגנו שיקבע את קצין השיפוט שלפניו יובא האסיר לדין.

(ב) במקרים המפורטים להלן, תוגש תלונה נגד האסיר לתחנת המשטרה הסמוכה לבית הסוהר לשם נקיטה בהליך פלילי נגד האסיר. למען הסר ספק, במקרים אלו, ניתן לנקוט כנגד האסיר בהליך משמעתי בנוסף להליך הפלילי.

(1) עבירה לפי סעיף 56 (26) לפקודת בתי הסוהר -

(א) תקיפת סוהר.

(ב) השתתפות בהתקפה על אסיר באם נגרמה כתוצאה ממנה חבלה גופנית של ממש.

(2) עבירה לפי סעיף 56 (28) -

(א) אי חזרת אסיר מחופשה או באיחור העולה על 48 שעות מהמועד שנקבע לו לתום חופשתו.

(ב) אי חזרת אסיר מחופשה גם אם לא חלפו 48 שעות כאשר הוא נתפס על ידי המשטרה או שב"ס.

(ג) אי חזרת אסיר מחופשה גם אם לא חלפו 48 שעות וזאת באם במהלך מאסרו הנוכחי איחר לשוב מחופשה קודמת מעל 24 שעות או ברח ממשמורת חוקית.

(3) עבירה לפי סעיף 56 (33) - תקיפה או שימוש בכוח שיש בו משום עבירה.

(4) עבירה לפי סעיף 56 (38) - האשמה כוזבת במזיד של סוהר במסגרת הגשת תלונה במשטרה.

(5) עבירה לפי סעיף 56 (39) - הימלטות או קשירת קשר להימלט או עזרה לאחר להימלט.

(ג) קצין שיפוט לא ידון אסיר המואשם בעבירת בית סוהר, אם בגין אותה עבירה מתנהלת אותה השעה או חייבת להתנהל, לפי פקודות השירות חקירה על ידי ועדת חקירה או קצין בודק - אלא באישורו של היועץ המשפטי לשירות בתי הסוהר או מי מטעמו.

גיליון האשמה:

(4)

קצין האסירים או קצין הכליאה, ימלא את הפרטים הרלוונטיים בחלק א' שבגיליון האשמה (דין משמעותי) - אסירים (מצ"ב כנספח ב') בהתאם לדו"ח התלונה ויציין בו את פרטי קצין השיפוט בהתאם להחלטת הגורם המחליט. עותק מגיליון האשמה יימסר לאסיר זמן סביר לפני המשפט. מוסר הגיליון יודיע לאסיר כי הוא רשאי לבקש לדחות את הדיון המשמעותי על מנת להיערך לקראתו. ביקש האסיר דחייה כאמור, יזמנו קצין השיפוט לדיון לא יאוחר מ-8 שעות ממועד מסירת גיליון האשמה.

הדיון המשמעותי:

(5)

(א) אסיר נאשם, יובא לדיון משמעותי בליווי סוהר בשעה ובמקום כפי שיורה קצין השיפוט. על קצין השיפוט לבחור במקום הולם, כדוגמת משרדו או משרד מפקד האגף.

(ב) סרב האסיר להופיע לדיון המשמעותי, יוסבר לו כי הדיון ייערך שלא בפניו וכי סירובו להופיע לדיון מהווה עבירת בית סוהר נוספת של סירוב הוראה (סעיף 28 לרשימת העבירות), בגינה יכול קצין השיפוט להרשיעו ולהענישו. במידה וסירב האסיר להגיע לדיון, יצוין הדבר בגיליון האשמה והדיון יערך שלא בפניו.

(ג) הופעתו של האסיר תהא מסודרת והולמת את מעמד הדיון. האסיר יעמוד בפני קצין השיפוט במהלך כל הדיון המשמעותי אלא אם הורה קצין השיפוט אחרת.

(ד) על קצין השיפוט לקרוא בפני האסיר את פרטי התלונה כמפורט בחלק א' שבטופס גיליון האשמה. במידה והאסיר אינו מבין את הנאמר בשפה העברית, יובא לדיון מתורגמן מצוות בית הסוהר אשר ייבחר על ידי קצין השיפוט.

(ה) במידה והאסיר מודה באשמה, יבדוק קצין השיפוט האם המעשה או המחדל שהאסיר הודה בביצועו, מהווה את עבירת המשמעת שיוחסה לו, ורק אם כן, ירשיעו. במידה וקצין השיפוט יגיע למסקנה שהמעשה או המחדל בו הודה האסיר אינו מהווה עבירת משמעת, האסיר יזוכה בדיון.

(ו) במידה והנאשם אינו מודה, ישמע קצין השיפוט את עדותו של כותב דו"ח התלונה, את עדותם של עדים נוספים (באם קיימים) ויבדוק ראיות אחרות שבפניו. קצין השיפוט יאפשר לאסיר להגן על עצמו בדרך של הצגת שאלות לעדים והבאת עדים מטעמו. קצין השיפוט ירשום כל אשר נאמר בדיון. חובה על קצין שיפוט ליידע את האסיר בדבר זכותו לתשאל את העדים ולהביא עדים מטעמו. חובה על קצין השיפוט לתעד את מילוי חובתו זו בגיליון השפיטה.

ככל וכותב הדו"ח / עד אחר אינו מצוי ביחידה בעת קיום הדיון המשמעתי, מוסמך קצין השיפוט להורות על קיום עדותו בדרך של היוועדות חזותית במערכת הממוחשבת של שב"ס בלבד, ובלבד שהמשתתפים בדיון יוכלו לראות ולשמע זה את זה ברציפות במהלך מסירת העדות, ובכפוף לכך שהתנאים הטכנולוגיים והפיזיים מאפשרים מתן עדות ברציפות ובצורה נאותה.

(ז) במידה והדיון מתנהל שלא בנוכחות האסיר, יחליט קצין השיפוט על הרשעתו או זיכוי של האסיר לאור הראיות שבפניו וזאת לאחר ששמע את עדות כותב דו"ח התלונה.

(ח) בסמכותו של קצין השיפוט להימנע מלהזמין עדים מטעם האסיר, אם שוכנע לחלוטין כי העד אותו מבקש האסיר להעיד לא יועיל לברור המשפט. את נימוקיו מדוע נמנע מלהעיד עדים מטעם האסיר ינמק בפרוטוקול הדיון.

(ט) לא הופיעו עדי האסיר לדיון מכל סיבה שהיא שאינה בשליטתם, יידחה המשך הדיון לתאריך שייקבע על ידי קצין השיפוט.

(י) קצין השיפוט ישקול את מכלול הראיות שבפניו, ויחליט על זיכוי או הרשעתו של האסיר ויתעד החלטתו (בהכרעת הדין שבטופס גיליון האשמה). על קצין השיפוט לפרט בטופס גיליון האשמה את נימוקי ההחלטה. הושמעו בפני קצין השיפוט גרסאות סותרות, עליו לפרט בנימוקיו, מדוע הועדפה גרסה אחת על פני השנייה.

(יא) החליט קצין השיפוט להרשיע את האסיר, יאפשר לו לטעון טענותיו לעניין העונש ורק לאחר מכן יגזור את עונשו.

(יב) עם סיום ההליך, יימסר העתק גיליון האשמה לאסיר.

(6)

עונשים וחובות בעבירות בית הסוהר

(א) קצין שיפוט שהרשיע אסיר רשאי להטיל עליו אחד או יותר מהעונשים הבאים:

(1) אתראה.

(2) אזהרה חמורה.

(3) קנס כספי:

(א) מפקד בית הסוהר או סגנו בלבד עד 660 ₪. קצין שיפוט אחר עד 330 ₪.

(ב) קנסות אלה יועברו ל"קרן לרווחת האסירים".

(4) בידוד:

(א) בידוד עד 14 יום ובלבד שלא יהיה רצף מעל לשבעה ימים בתקופת הבידוד ותהיה הפסקה של שבעה ימים בינה לבין המשכה. מפקד בית הסוהר או סגנו בלבד רשאים להטיל בידוד לתקופה של עד 14 יום. קצין שיפוט אחר עד 7 ימים.

(ב) החזקה בבידוד משמעה החזקה בתא ללא אסירים אחרים וללא מתן אפשרות יציאה מהתא לרבות הליכה יומית באוויר הפתוח.

(ג) (1) קצין שיפוט הדן אסיר בהליך משמעותי אחד בגין יותר מעבירה אחת - בין שהעבירות בוצעו באותו מועד ובין שבוצעו במועדים שונים - לא יטיל עליו בגין עבירות אלה תקופת בידוד העולה על האמור בסעיף א' לעיל.

(2) נידון אסיר לעונש בידוד ולפני שנשא כל עונשו חזר ונידון לבידוד בשל עבירה אחרת - יישא את עונשו השני בצמוד לעונשו הראשון עד להשלמת שבעה ימי בידוד, ייצא להפסקה של שבעה ימים ולאחריה יישא את יתרת עונשו השני.

(5) הפחתת ימי שחרור:

מפקד בית הסוהר בלבד, באישור הנציב, רשאי להפחית עד 21 ימי שחרור כמשמעותו בחוק לשחרור על תנאי ממאסר, תשס"א-2001 או על-פי סעיף 68ה לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב – 1971 לעניין שחרור מנהלי. החלטת המפקד תועבר לנציב באמצעות הממ"ז. ענישה מסוג הפחתת ימי שחרור תיעשה אך ורק בעבירות ובנסיבות שנקבעו בסולם הענישה כמפורט בנספח ה' לפקודה.

עונש על תנאי: (ב)

הטיל קצין השיפוט עונש של בידוד ו/או עונש של הפחתת ימי שחרור, רשאי הוא לקבוע בגזר הדין כי העונש יהיה, כולו או מקצתו, על תנאי לתקופה של עד שנה (הפעלת עונש הפחתת ימי השחרור עקב הפרת התנאי טעונה אישור הנציב). אסיר שנדון לעונש על תנאי כאמור, לא יישא את עונשו אלא אם כן עבר, תוך תקופת התנאי שנקבעה על ידי קצין השיפוט, את העבירה שנקבעה בפסק כמפעילת התנאי, והורשע בשל כך.

קביעת עונשים - סולם ענישה: (ג)

לאחר שמיעת טיעוני האסיר לעונש, על קצין השיפוט לקבוע את העונשים בהתאם לחומרת העבירה והישנותה, אך ורק ע"פ רשימת העונשים הקבועים בסולם הענישה (ראה נספח ה' לפקודה זו) כמפורט לצד כל עבירה.

סולם הענישה קובע עונשי מקסימום שניתן להטיל על אסיר שעבר עבירה ראשונה וכן עונשי מקסימום שניתן להטיל על אסיר בעל עבר משמעותי (עבירה שנייה ומעלה) או נסיבות מיוחדות כמפורט בגזר הדין, גם אם מדובר בעבירה ראשונה.

קצין השיפוט רשאי להטיל אחד או יותר מבין העונשים הקבועים לצד העבירה בסולם הענישה, וכן רשאי לקבוע את גובה הקנס ו/או מס' ימי הבידוד ו/או הפחתת ימי השחרור עד וכולל התקרה המקסימלית הנקובה בסולם.

הערה: סולם הענישה מתייחס אך ורק לאסירים כהגדרתם בסעיף 1.א.1 לפקודה זו.

(ד) שיקולי הענישה:

- (1) בעת קביעת העונש מתוך העונשים המפורטים בסולם הענישה, על קצין השיפוט לשקול את השיקולים הבאים ולנמק את הענישה שנקבעה, על פי שיקולים אלה:
  - (א) חומרת העבירה - ככל שהעבירה אותה עבר האסיר חמורה יותר, כך העונש יהיה חמור יותר, וההיפך.
  - (ב) עברו המשמעותי של האסיר - ככל שבעברו של האסיר הרשעות משמעותיות רבות יותר, כך העונש יהיה חמור יותר, וההיפך.
  - (ג) תפקוד האסיר בבית הסוהר.
  - (ד) מצבו הכלכלי של האסיר - באם האסיר מוגדר כאסיר נזקק ו/או בחשבונו לא מצויה לפחות מחצית הסכום לתשלום הקנס יובא נתון זה על ידי קצין האסירים בפני הקצין היושב בדין.
  - (ה) נסיבות מיוחדות - כדוגמת מצבו הרפואי ו/או הנפשי של האסיר, סיווגו כאסיר השגחה, פגיעות עצמיות, נטיות אובדניות וכיוב'.
    - (2) היה האסיר קטין, ייתן קצין השיפוט דעתו לגילו של הקטין ומידת בגרותו לפני הטלת העונש, בנוסף לשיקולים המנויים לעיל.

(ה) חובת תשלום פיצויים:

- קצין שיפוט שהרשיע אסיר בעבירת בית סוהר, יוכל לחייבו בנוסף לכל עונש, בתשלום פיצויים לשירות בתי הסוהר על נזק שנגרם עקב העבירה וזאת עד לסך 3,307 ₪.
- מצא קצין שיפוט כי יש מקום לחייב אסיר בתשלום פיצויים, יקבל לידיו, באמצעות קצין ת"ל יחידתי, אומדן על נזק שנגרם עקב העבירה לשם קביעת גובה החיוב בעניינו של האסיר.

גביית קנסות ופיצויים: (ו)

עונש של קנס כספי וחיוב בפיצויים כמפורט לעיל, ייגבו על ידי ניכוי משכר העבודה המשתלם לאסיר או שישתלם לאסיר או מכספים אחרים המצויים או שיהיו מצויים בפקדונו, בבת אחת או בשיעורים חודשיים, כפי שיורה קצין השיפוט, ובלבד שהסכום הנותר לזכותו של האסיר לאחר הניכוי לא יפחת מהסכום שנקבע באותו מועד לעניין אסיר נזקק לפי פקנ"ץ 04.38.00 - "מענק כספי לאסיר נזקק".

המתקת העונש: (7)

הוטל על אסיר עונש מסוג קנס או בידוד רשאי מפקד בית סוהר בלבד, אם ראה טעם מיוחד המצדיק לעשות כן, לבטל את העונש או להקל בו על ידי הפחתתו או החלפתו בעונש קל ממנו.

בסמכות מפקד בית סוהר לבטל החלטה בדבר חיוב האסיר בפיצויים שהוטל עליו או להפחיתו, אם ראה טעם מיוחד המצדיק לעשות כן.

הוטל על אסיר עונש של הפחתת ימי שחרור, **רשאי הנציב** אם ראה טעם מיוחד המצדיק לעשות כן, לבטל את העונש או להקל בו על ידי הפחתתו או החלפתו בעונש קל ממנו.

בקשת אסיר להמתקת עונש כמפורט בסעיף זה, תועבר באמצעות מפקד האגף בו הוא מוחזק למפקד בית הסוהר.

במקרים בהם מפקד בית סוהר היה השופט בדין משמעתי המתקת העונש תהיה בסמכות מפקד מחוז.

8) ביטול ההליך:

(א) אסיר שהורשע בעבירת בית סוהר וסבור כי נגרם לו עיוות דין בהליך, יפנה בכתב באמצעות מפקד היחידה בתוך 30 יום ממועד סיום הדיון המשמעתי, בבקשה ליועמ"ש שב"ס או מי מטעמו לביטול ההליך.

(ב) נמצא כי קיים חשש של ממש לעיוות דין, לרבות בשל כך שההליך המשמעתי התנהל באופן הפוגע בסדרי הדין שנקבעו בפקודה זו, רשאי יועמ"ש שב"ס או מי מטעמו, להורות על ביטול ההליך והשבת המצב לקדמותו (ככל שניתן).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), פנה אסיר בבקשה לביטול הליך משמעתי במסגרתו הוטל עליו עונש בידוד, וזאת במהלך ריצוי עונש הבידוד, תועבר בקשתו ליועמ"ש שב"ס או מי מטעמו באופן מיידי.

יועמ"ש שב"ס או מי מטעמו יכריע בבקשה כאמור לא יאוחר מ-48 שעות ממועד קבלתה אליו.

9) התיישנות עבירות ועונשים:

(א) לא יובא אסיר לדין משמעתי אם עברו 90 ימים מיום ביצוע העבירה. במניין התקופה כאמור לא תובא תקופה שבה התנהלה עקב העבירה, חקירה על ידי ועדת חקירה או על ידי קצין בודק או על ידי משטרת ישראל, או תקופה שהתיק היה בעיון יועמ"ש שב"ס או תביעות משטרת ישראל או הפרקליטות.

(ב) עונש בידוד שניתן בדין משמעתי לא יבוצע אם עברו 7 ימים מיום נתינתו, ואולם במניין התקופה כאמור לא תובא תקופה שבה עוכב ביצוע העונש מחמת מחלתו של האסיר או מחמת תנאי חירום ששררו בבית הסוהר או מחמת עיונו של היועץ המשפטי לשב"ס בפסק, או באם עוכב ביצוע העונש על ידי מפקד בית הסוהר מחמת סיבות מיוחדות וחריגות הנוגעות לאסיר.

10) אין אחריות משמעטית פעמיים:

אסיר שהובא לדין משמעתי על מעשה מסוים (לרבות מחדל) וחויב בו או זוכה, לא יובא שנית לדין משמעתי על אותו מעשה - אלא אם הפסק בוטל בהוראתו של היועץ המשפטי לשב"ס או מי מטעמו, הכל בכפוף להוראה בדבר התיישנות.

(11) מניעת טובות הנאה:

שיפוט משמעותי של אסיר אינו מונע במקביל נקיטה בנפרד של הליך של מניעת טובות הנאה בהתאם לפקנ"ץ 04.17.00. במידה וננקטים הליכים מקבילים (מניעת טובות הנאה ודין משמעותי), ונמצא האסיר זכאי במשפטו, יש להפסיק לאלתר את מניעת טובות ההנאה.

(12) ביקורת:

באחריות קצין ניהול אסירים מחוזי לבצע במסגרת הבקורות הקבועות בתוכנית העבודה השנתית, בקרה מדגמית על ההליך המשמעותי המתנהל בבתי הסוהר במחוז.

3. פרק ב' - עצורים ומוחזקים במשמורת - דין משמעתי:

א. כללי:

בפרק זה "עצור" - כל הנתון במעצר (למעט עצור מנהלי) לרבות מי שמוחזק במשמורת מכח חוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952, מכח החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954 ומכח הצו בדבר מניעת הסתננות (יהודה והשומרון) (מס' 329), התשכ"ט - 1969.

ב. הבסיס החוקי:

- (1) חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן "חוק המעצרים") - סעיף 10 (ב).
- (2) תקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) (תנאי החזקה במעצר), התשנ"ז - 1997 - (להלן: "תקנות המעצרים") תקנה 19.
- (3) חוק הכניסה לישראל, התשי"ב - 1952 - סעיף 13 א' (א+ג), 13 ח'.
- (4) חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954.
- (5) צו בדבר מניעת הסתננות (יהודה והשומרון) (מס' 329) תשכ"ט - 1969.
- (6) הוראות השירות - פרק 5.07 משמעת אסירים.

ג. הגדרות:

"מפקד מקום המעצר" - לעניין הוראות פרק זה, מפקד בית מעצר וסגנו, מפקד בית סוהר וסגנו, וקצין בדרגת רב כלאי ומעלה שמונה לשמש כמפקד מתחם.

בעל הסמכות לשפוט עצור - קצין השיפוט:

מפקד מקום המעצר כהגדרתו בסעיף ג' לעיל.

ד. עבירות המשמעת:

עצור שעשה אחד מאלה עבר עבירת משמעת ובגינה ניתן לשופטו בדין משמעתי:

(1) לא מילא חובה שהוא חייב בקיומה על פי חוק המעצרים במקום מעצר, כדלהלן:

(א) החובה לשמור על הסדר והרכוש במקום המעצר.

(ב) החובה לשמור על ניקיון תאו.

(ג) החובה למלא אחר ההוראות בדבר סדר היום ודרכי ההתנהגות במקום המעצר.

(2) גרם נזק לגוף או לרכוש במקום המעצר.

(3) פגע בדרך אחרת בסדר הטוב במקום המעצר.

ה. שלבי ההליך המשמעתי

(1) חובת דיווח:

נוכח סוהר לדעת כי עצור מבצע מעשה או מחדל (הימנעות מלעשות מעשה) המהווה לכאורה עבירת משמעת, חייב לדווח על כך בכתב למפקד בית המעצר. הדו"ח יהיה בטופס כמפורט בנספח א' לפקודה זו ויכלול ככל האפשר את מלוא הפרטים הנוגעים למעשה או למחדל: מקום ההתרחשות, זמן ההתרחשות (תאריך ושעה) שם מלא של העצור שביצע המעשה או המחדל, תיאור מפורט של המעשה או המחדל, שמות האנשים שנכחו במקום תוך זיהויים (סוהרים, אסירים, שוטרים, אזרחים וכיוצ"ב), וכן שם מלא (לרבות דרגה ומספר אישי) של רושם הדו"ח.

(2) החלטת מפקד מקום המעצר באשר לנקיטת הליכים:

עם קבלת הדו"ח על מפקד מקום המעצר להחליט בשני אלה:

(א) האם יש מקום לשפוט את העצור בדין משמעותי.

(ב) במידה וכן, מיהו הגורם אשר ישפוט את העצור.

באשר להחלטה הראשונה על המפקד להחליט על בסיס תיאור הפרטים שבדו"ח הסוהר, האם יש מקום לנקוט כנגד העצור בהליכי משמעת, אם לאו. החלטת המפקד תתבסס בין היתר על שיקולים הנוגעים לחומרת המעשה/המחדל, עברו המשמעותי של העצור, תפקודו, מצבו הרפואי והנפשי, וכן שיקולים הקשורים לניהול בית הסוהר ומדיניות הנציב.

הערה: במקרה בו מדובר בעצור השגחה או עצור שביצע פגיעה עצמית, על מפקד מקום המעצר להיוועץ בגורמי הטיפול, טרם קבלת החלטה באם להעמידו לדין משמעותי.

החליט המפקד שהעצור יישפט, ישקול האם הוא עצמו ישפוט את העצור ויורה על הכנת גיליון אשמה כנגד העצור. ההחלטה תתבסס בין היתר על שיקולים הנוגעים לניהול בית הסוהר וחומרת העבירה.

המפקד יציין את החלטותיו וכן את המלצת גורמי הטיפול, כמפורט לעיל, בחלק ג' שבנספח א'.

(3) סייגים לסמכויות קצין השיפוט:

(א) במקרים הבאים תוגש תלונה למשטרה:

(1) תקיפת סוהר ואדם אחר שאיננו אסיר.

(2) תקיפת אסיר באם נגרמה עקב כך לאסיר חבלה גופנית של ממש.

(3) האשמה כוזבת במזיד של סוהר במסגרת הגשת תלונה במשטרה.

(4) הימלטות או קשירת קשר להימלט או עזרה לאחר להימלט.

(ב) קצין שיפוט לא ידון עצור המואשם בעבירת משמעת, אם בגין

אותה עבירה מתנהלת אותה השעה או חייבת להתנהל, לפי

פקודות השירות חקירה על ידי ועדת חקירה או קצין בודק- אלא

באישורו של היועץ המשפטי לשירות בתי הסוהר או מי מטעמו.

(4) גיליון האשמה:

קצין האסירים או קצין הכליאה, ימלא את הפרטים הרלוונטיים בחלק א' שבגיליון האשמה (דין משמעתי) - עצורים (מצ"ב כנספח ג') בהתאם לדו"ח התלונה ויציין בו את פרטי קצין השיפוט בהתאם להחלטת מפקד מקום המעצר ויעביר עותק ממנו לעצור זמן סביר לפני המשפט. מוסר הגיליון יודיע לעצור כי הוא רשאי לבקש לדחות את הדיון המשמעתי על מנת להיערך לקראתו. ביקש העצור דחייה כאמור, יזמנו קצין השיפוט לדיון לא יאוחר מ-8 שעות ממועד מסירת גיליון האשמה.

(5) הדיון המשמעתי:

(א) עצור נאשם, יובא לדיון משמעתי בליווי סוהר בשעה ובמקום כפי

שיורה ק. השיפוט. על קצין השיפוט לבחור במקום הולם,

כדוגמת משרדו או משרד מפקד האגף.

(ב) סירב העצור להופיע לדיון המשמעתי, יוסבר לו כי הדיון יערך

שלא בפניו וכי סירובו להופיע לדיון מהווה עבירת משמעת נוספת

בגינה יכול קצין השיפוט להרשיעו ולהענישו. במידה וסירב העצור

להגיע לדיון, יצוין הדבר בגיליון האשמה והדיון יערך שלא בפניו.

(ג) הופעתו של העצור תהא מסודרת והולמת את מעמד הדיון.

העצור יעמוד בפני ק. השיפוט במהלך כל הדיון המשמעתי אלא

אם הורה ק. השיפוט אחרת.

(ד) על קצין השיפוט להקריא בפני העצור את פרטי התלונה כמפורט

בחלק א' שבטופס גיליון האשמה. במידה הנאשם והעצור אינו

מבין את הנאמר בשפה העברית, יובא לדיון מתורגמן מצוות בית

הסוהר אשר ייבחר על ידי קצין השיפוט.

ה) במידה והעצור מודה באשמה, יבדוק קצין השיפוט האם המעשה או המחדל שהעצור הודה שביצע, מהווה את עבירת המשמעת שיוחסה לו, ורק אם כן, ירשיעו. במידה וקצין השיפוט יגיע למסקנה שהמעשה או המחדל בו הודה העצור אינו מהווה עבירת משמעת, העצור יזוכה בדיון.

ו) במידה והעצור אינו מודה, ישמע קצין השיפוט את עדותו של כותב דו"ח התלונה, את עדותם של עדים נוספים (באם קיימים) ויבדוק ראיות אחרות שבפניו. קצין השיפוט יאפשר לעצור להגן על עצמו בדרך של הצגת שאלות לעדים והבאת עדים מטעמו. קצין השיפוט ירשום כל אשר נאמר בדיון. חובה על קצין שיפוט ליידיע את העצור בדבר זכותו לתשאל את העדים ולהביא עדים מטעמו. חובה על קצין השיפוט לתעד את מילוי חובתו זו בגליון השפיטה.

ככל וכותב הדו"ח / עד אחר אינו מצוי ביחידה בעת קיום הדיון המשמעתי, מוסמך קצין השיפוט להורות על קיום עדותו בדרך של היוועדות חזותית במערכת הממוחשבת של שב"ס בלבד, ובלבד שהמשתתפים בדיון יוכלו לראות ולשמע זה את זה ברציפות במהלך מסירת העדות, ובכפוף לכך שהתנאים הטכנולוגיים והפיזיים מאפשרים מתן עדות ברציפות ובצורה נאותה.

ז) במידה והדיון מתנהל שלא בנוכחות העצור, יחליט קצין השיפוט על הרשעתו או זיכוי של העצור לאור הראיות שבפניו וזאת לאחר ששמע את עדות כותב דו"ח התלונה.

ח) בסמכותו של קצין השיפוט להימנע מלהזמין עדים מטעם העצור הנאשם, אם שוכנע לחלוטין כי העד אותו מבקש העצור להעיד לא יועיל לברור המשפט. את נימוקיו מדוע נמנע מלהעיד עדים מטעם העצור ינמק בפרוטוקול הדיון.

ט) לא הופיעו עדי העצור לדיון מכל סיבה שהיא שאינה בשליטתם, יידחה המשך הדיון לתאריך שייקבע על ידי קצין השיפוט.

י) קצין השיפוט ישקול את מכלול הראיות שבפניו ויחליט על זיכוי או הרשעתו של העצור ויתעד החלטתו (בהכרעת הדין שבטופס גיליון האשמה). על קצין השיפוט לפרט בטופס גיליון האשמה את נימוקי ההחלטה. הושמעו בפני קצין השיפוט גרסאות סותרות עליו לפרט בנימוקיו מדוע הועדפה גרסה אחת על פני השנייה.

יא) החליט קצין השיפוט להרשיע את העצור, יאפשר לו לטעון טענותיו לעניין אמצעי המשמעת ורק לאחר מכן יחליט אלו אמצעי משמעת יוטלו.

יב) עם סיום ההליך יימסר העתק גיליון האשמה לעצור .

6) אמצעי משמעת בעבירות משמעת במקום מעצר:

קצין שיפוט שהרשיע עצור רשאי לנקוט כנגדו באחד או יותר מאמצעי המשמעת הבאים :

א) שלילת זכותו של עצור להחזיק חפצים לתקופה שלא תעלה על 6 חודשים.

ב) שלילת זכותו למבקרים לתקופה שלא תעלה על 6 חודשים.

ג) שלילת זכותו לשליחת מכתבים לתקופה שלא תעלה על 6 חודשים.

ד) שלילת זכותו לקיום קשר טלפוני לתקופה שלא תעלה על 6 חודשים.

ה) בידוד לתקופה שלא תעלה על 7 ימים רצופים.

החזקה בבידוד משמעה החזקה בתא ללא עצורים

אחרים וללא מתן אפשרות יציאה מהתא לרבות הליכה

יומית באוויר הפתוח.

(7) שיקולי הטלת אמצעי המשמעת:

בעת הטלת אמצעי המשמעת על קצין השיפוט לשקול את השיקולים המנויים בסעיף ה. 6 (ד) בפרק א' (למעט השיקול בדבר מצבו הכלכלי) ולנמק את הטלת אמצעי המשמעת שנבחרו על פי שיקולים אלה.

הערה: "סולם הענישה" החל לגבי אסירים כאמור בפרק א', אינו חל על עצורים.

(8) ביטול ההליך:

- (א) עצור שהורשע בעבירת בית סוהר וסבור כי נגרם לו עיוות דין בהליך, יפנה בכתב באמצעות מפקד היחידה בתוך 30 יום ממועד סיום הדיון המשמעתי, בבקשה ליועמ"ש שב"ס או מי מטעמו לביטול ההליך.
- (ב) נמצא כי קיים חשש של ממש לעיוות דין, לרבות בשל כך שההליך המשמעתי התנהל באופן הפוגע בסדרי הדין שנקבעו בפקודה זו, רשאי יועמ"ש שב"ס או מי מטעמו, להורות על ביטול ההליך והשבת המצב לקדמותו (ככל שניתן).
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), פנה עצור בבקשה לביטול הליך משמעתי במסגרתו הוטל עליו עונש בידוד, וזאת במהלך ריצוי עונש הבידוד, תועבר בקשתו ליועמ"ש שב"ס או מי מטעמו באופן מיידי.
- יועמ"ש שב"ס או מי מטעמו יכריע בבקשה כאמור לא יאוחר מ- 48 שעות ממועד קבלתה אליו.

(9) התיישנות עבירות ואמצעי משמעת:

- (א) לא יובא עצור לדין משמעתי אם עברו 90 ימים מיום ביצוע העבירה. במניין התקופה כאמור לא תובא תקופה שבה התנהלה עקב העבירה, חקירה על ידי ועדת חקירה או על ידי קצין בודק או על ידי משטרת ישראל, או תקופה בה היה התיק בעיון יועמ"ש שב"ס או תביעות משטרת ישראל או הפרקליטות.

(ב) אמצעי משמעת מסוג בידוד שננקט בדין משמעתי כנגד העצור, לא יבוצע אם עברו 7 ימים מיום נקיטתו, ואולם במניין התקופה כאמור לא תובא תקופה שבה עוכב ביצוע נקיטת אמצעי משמעת זה מחמת מחלתו של העצור או מחמת תנאי חירום ששררו בבית הסוהר או מחמת עיונו של היועץ המשפטי לשב"ס בפסק, או באם עוכב ביצוע נקיטת אמצעי המשמעת על ידי מפקד הבימ"ר מחמת סיבות מיוחדות וחריגות הנוגעות לעצור.

(10) דין משמעתי ושפיטה בבית משפט

ניתן לשפוט בדין משמעתי עצור שביצע עבירת משמעת אף אם בגין אותו מעשה נשפט העצור בבית משפט.

(11) אין אחריות משמעתי פעמיים:

עצור שהובא לדין משמעתי על מעשה מסוים (לרבות מחדל) וחויב בו או זוכה, לא יובא שנית לדין משמעתי על אותו מעשה - אלא אם הפסק בוטל בהוראתו של היועץ המשפטי לשב"ס או מי מטעמו, הכל בכפוף להוראה בדבר התיישנות.

(12) ביקורת:

באחריות קצין אסירים מחוזי לבצע במסגרת הבקורות הקבועות בתוכנית העבודה השנתית, בקרה מדגמית על ההליך המשמעתי לעצורים המתנהל בבתי הסוהר במחוז.

4. פרק ג' - עצורים מנהליים - דין משמעת:

א. כללי:

בפרק זה "עצור מנהלי" - עצור המוחזק בבית סוהר מכוח צו מנהלי, בין שהוצא על פי דיני מדינת ישראל ובין שהוצא עפ"י תחיקת הביטחון.

ב. הבסיס החוקי:

תקנות סמכויות שעת חירום (מעצרים) (תנאי החזקה במעצר מנהלי), התשמ"א - 1981 (להלן תקנות מעצר מנהלי), תקנה 1, 16-17.

ג. בעל הסמכות לשפוט עצור מנהלי - קצין שיפוט:

מפקד בית סוהר או מי שהוסמך על ידו בכתב ובאישור מפקד המחוז.

ד. עבירות המשמעת:

עצור מנהלי שעשה, ניסה לעשות או סייע לעצור אחר, לעשות אחד מאלה עבר עבירת מקום מעצר בגינה ניתן לשפוטו בדין משמעת:

- (1) ביצוע מעשה הפוגע במשמעת ובסדר הטוב שבמקום המעצר.
- (2) הפרת הוראה חוקית של סוהר או של אדם אחר הפועל מטעם מפקד בית הסוהר.
- (3) קיום תקשורת בכתב, בעל פה או בדרך אחרת עם אדם מבחוץ תוך הפרת תקנות המעצר המנהלי.
- (4) הסתת אחר לפגוע בסדר הטוב של בית הסוהר.

ה. שלבי ההליך המשמעת:

יחולו בשינויים המחויבים ההוראות החלות על עצורים, ראה פרק ב' סעיף ה', סעיף קטן 1-5. ייעשה שימוש בנספחים א' ו - ד'.

1. עונשים בעבירות משמעת במקום המעצר:

- (1) קצין שיפוט שהרשיע עצור מנהלי רשאי להטיל עליו אחד או יותר מהעונשים הבאים:
  - (א) שלילת זכות לקניית מצרכים במרכז מכר לתקופה של עד 14 ימים.
  - (ב) שלילת הזכות לצאת לטיול או הגבלתה לתקופה של עד 14 ימים.
  - (ג) שלילת הזכות לקבל עיתונים וספרים לתקופה של עד 14 ימים.
  - (ד) שלילת הזכות לקבל סיגריות לתקופה של עד 14 ימים.
  - (ה) שלילת הזכות לקבל מכתבים או לשולחם לתקופה של עד 14 ימים.
  - (ו) שלילת הזכות לקבל כספים לתקופה של עד 14 ימים.
  - (ז) בידוד לתקופה של עד 14 ימים.
  - (ח) שלילת הזכות לקבל עד ארבעה ביקורים (למעט ביקורי סניגור).
- (2) קצין שיפוט שאינו מפקד בית הסוהר, רשאי להטיל על עצור מנהלי שעבר עבירת מקום מעצר, עונשים כאמור בסעיפים (א) עד (ז), לתקופה שלא תעלה על 7 ימים, ועונש כאמור בסעיף (ח) עד 2 ביקורים.
- (3) ריצה העצור המנהלי בתקופת מעצר אחת עונשי בידוד המצטברים לתקופה של 14 ימים, נדרש אישור מפקד בית הסוהר לשם ריצוי ימי בידוד נוספים. לעניין זה "תקופת מעצר" -תקופה לפי צו מעצר מנהלי.
- (4) מפקד בית הסוהר בלבד רשאי להטיל על עצור מנהלי שברח, או קשר קשר לברוח או שעזר לאחר לברוח מבית הסוהר, עונש בידוד של עד חודש ימים. עונש כנ"ל יכול שיוטל לפני ו/או במקביל להליך פלילי נגד העצור בגין עבירת בריחה ממשמורת חוקית.

ז. שיקולי הענישה:

בעת קביעת העונש על קצין השיפוט לשקול את השיקולים המנויים בסעיף ה. 6 (ד) בפרק א' (למעט השיקול בדבר מצבו הכלכלי) ולנמק את הענישה שנקבעה על פי שיקולים אלה.

הערה: "סולם הענישה" החל לגבי אסירים כאמור בפרק א', אינו חל על עצורים מינהליים.

ח. ביטול ההליך:

(א) עצור מנהלי שהורשע בעבירת בית סוהר וסבור כי נגרם לו עיוות דין בהליך, יפנה בכתב באמצעות מפקד היחידה בתוך 30 יום ממועד סיום הדיון המשמעותי, בבקשה ליועמ"ש שב"ס או מי מטעמו לביטול ההליך.

(ב) נמצא כי קיים חשש של ממש לעיוות דין, לרבות בשל כך שההליך המשמעותי התנהל באופן הפוגע בסדרי הדין שנקבעו בפקודה זו, רשאי יועמ"ש שב"ס או מי מטעמו, להורות על ביטול ההליך והשבת המצב לקדמותו (ככל שניתן).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), פנה עצור מנהלי בבקשה לביטול הליך משמעותי במסגרתו הוטל עליו עונש בידוד, וזאת במהלך ריצוי עונש הבידוד, תועבר בקשתו ליועמ"ש שב"ס או מי מטעמו באופן מיידי.

יועמ"ש שב"ס או מי מטעמו יכריע בבקשה כאמור לא יאוחר מ-48 שעות ממועד קבלתה אליו.

ט. התיישנות עבירות ועונשים:

יחולו בשינויים המחויבים ההוראות החלות על עצורים, ראה פרק ב' סעיף ה 9 לעיל.

י. דין משמעותי ושפיטה בבית משפט:

ניתן לשפוט בדין משמעותי עצור מנהלי שביצע עבירת מקום מעצר אף אם בגין אותו מעשה נשפט העצור בבית משפט.

יא. אין אחריות משמעתית פעמיים:

עצור מנהלי שהובא לדין משמעתי על מעשה מסוים (לרבות מחדל) וחויב בו או זוכה, לא יובא שנית לדין משמעתי על אותו מעשה - אלא אם הפסק בוטל בהוראתו של היועץ המשפטי לשב"ס או מי מטעמו, הכל בכפוף להוראה בדבר התיישנות.

יב. ביקורת:

באחריות קצין אסירים מחוזי לבצע במסגרת הבקורות הקבועות בתוכנית העבודה השנתית, בקרה מדגמית על ההליך המשמעתי המתנהל בבתי הסוהר במחוז.

5. פרק ד' - לוחמים בלתי חוקיים - דין משמעת:

א. כללי:

בפרק זה "לוחם בלתי חוקי" - מי שמוחזק במשמורת שב"ס מכח צו כליאה חתום בידי הרמטכ"ל או אלוף, ואשר אינו זכאי למעמד של שבוי מלחמה.

ב. הבסיס החוקי

1. חוק כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים, התשס"ב-2002, סעיף 2.
2. תקנות כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים (תנאי כליאה), תשס"ב - 2002 (להלן - התקנות), תקנות 17-20.

ג. בעל הסמכות לשפוט לוחם בלתי חוקי - קצין שיפוט

מפקד בית סוהר או מי שהוסמך על ידו בכתב ובאישור מפקד המחוז.

ד. עבירות המשמעת

לוחם בלתי חוקי שעשה או ניסה לעשות אחד מאלה או שסייע ללוחם בלתי חוקי אחר לעשותו, עבר עבירת מקום מעצר בגינה ניתן לשופטו בדין משמעת:

- (1) מעשה הפוגע במשמעת ובסדר הטוב שבמקום המעצר.
- (2) הפרת הוראה חוקית של סוהר או של אדם אחר הפועל מטעם מפקד בית הסוהר.
- (3) קיום תקשורת בכתב, בע"פ או בדרך אחרת עם אדם מבחוץ, תוך הפרת התקנות.
- (4) הסתה של אחר לפגוע בסדר הטוב של בית הסוהר.

ה. שלבי ההליך המשמעתי:

יחולו בשינויים המחויבים ההוראות החלות על עצורים, ראה פרק ב' סעיף ה', סעיף קטן 5-1. ייעשה שימוש בנספחים א' ו - ד'.

ו. עונשים בעבירות משמעת במקום המעצר

(1) מפקד בית הסוהר רשאי להטיל על לוחם בלתי חוקי שעבר

עבירת מקום מעצר, עונשים אלה כולם או מקצתם:

(א) שלילת האפשרות לקנות מצרכים בקנטינה עד 14 יום.

(ב) שלילת הזכות לצאת לטיול או הגבלתה בדרך אחרת עד 14 יום.

(ג) שלילת הזכות לקבל עיתונים וספרים עד 14 יום.

(ד) שלילת הזכות לקבל סיגריות עד 14 יום.

(ה) שלילת הזכות לקבל מכתבים או לשלחם עד 14 יום.

(ו) שלילת האפשרות לקבל כספים עד 14 יום.

(ז) בידוד עד 14 יום (הכוללת הפסקה בת 7 ימים לאחר 7 ימי בידוד ראשונים).

(2) קצין שיפוט שאינו מפקד בית הסוהר, רשאי להטיל על לוחם בלתי חוקי שעבר עבירת מקום מעצר, עונשים כאמור בסעיפים א) עד ז), לתקופה שלא תעלה על 7 ימים.

(3) לוחם בלתי חוקי לא ירצה עונשי בידוד מצטברים לתקופה העולה על 14 ימים, אלא באישור בכתב מאת מפקד בית הסוהר.

(4) מפקד בית הסוהר בלבד רשאי להטיל על לוחם בלתי חוקי שברח, או קשר לברוח או ניסה לברוח, או שעזר לאחר לברוח מבית הסוהר, עונש בידוד של עד 21 ימים. עונש כנ"ל יכול שיוטל לפני ו/או במקביל להליך פלילי נגדו בגין עבירת בריחה ממשמורת חוקית.

ז. שיקולי הענישה:

בעת קביעת העונש על קצין השיפוט לשקול את השיקולים המנויים (בסעיף ה. 6 ד) בפרק א' (למעט השיקול בדבר מצבו הכלכלי) ולנמק את הענישה שנקבעה על פי שיקולים אלה.

הערה: "סולם הענישה" החל לגבי אסירים כאמור בפרק א', אינו חל על לוחמים בלתי חוקיים.

ח. ביטול ההליך:

(א) לוחם בלתי חוקי שהורשע בעבירת בית סוהר וסבור כי נגרם לו עיוות דין בהליך, יפנה בכתב באמצעות מפקד היחידה בתוך 30 יום ממועד סיום הדיון המשמעתי, בבקשה ליועמ"ש שב"ס או מי מטעמו לביטול ההליך.

(ב) נמצא כי קיים חשש של ממש לעיוות דין, לרבות בשל כך שההליך המשמעתי התנהל באופן הפוגע בסדרי הדין שנקבעו בפקודה זו, רשאי יועמ"ש שב"ס או מי מטעמו, להורות על ביטול ההליך והשבת המצב לקדמותו (ככל שניתן).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), פנה לוחם בלתי חוקי בבקשה לביטול הליך משמעתי במסגרתו הוטל עליו עונש בידוד, וזאת במהלך ריצוי עונש הבידוד, תועבר בקשתו ליועמ"ש שב"ס או מי מטעמו באופן מיידי.

יועמ"ש שב"ס או מי מטעמו יכריע בבקשה כאמור לא יאוחר מ-48 שעות ממועד קבלתה אליו.

ט. התיישנות עבירות ועונשים:

יחולו בשינויים המחויבים ההוראות החלות על עצורים, ראה פרק ב' סעיף
ה 9 לעיל.

י. דין משמעתי ושפיטה בבית משפט:

ניתן לשפוט בדין משמעתי לוחם בלתי חוקי שביצע עבירת מקום מעצר אף אם בגין אותו מעשה נשפט בבית משפט.

יא. אין אחריות משמעתית פעמיים:

לוחם בלתי חוקי שהובא לדין משמעתי על מעשה מסוים (לרבות מחדל) וחויב בו או זוכה, לא יובא שנית לדין משמעתי על אותו מעשה - אלא אם הפסק בוטל בהוראתו של היועץ המשפטי לשב"ס או מי מטעמו, הכל בכפוף להוראה בדבר התיישנות.

יב. ביקורת:

באחריות קצין אסירים מחוזי לבצע במסגרת הבקורות הקבועות בתוכנית העבודה השנתית, בקרה מדגמית על ההליך המשמעתי המתנהל בבתי הסוהר במחוז.

נספחים

6.

מס"ד	שם הנספח	נספח
1.	נספח א' - דו"ח תלונת סוהר על התנהגות אסיר/עצור/עצור מנהלי/לוחם בלתי חוקי.	 נספח א' - דוח תלונת סוהר.doc
2.	נספח ב' - גיליון אשמה אסירים.	 נספח ב' - גיליון שמעתי- אסירים.doc
3.	נספח ג' - גיליון אשמה עצורים.	 נספח ג' - גיליון שמעתי- עצורים.doc
4.	נספח ד' - גיליון אשמה עצורים מנהליים/לוחמים בלתי חוקיים.	 נספח ד' - גיליון ז"ם בלתי חוקיים.doc
5.	נספח ה' - סולם ענישה.	 נספח ה' - סולם ענישה.doc

פרק: 04 - אסירים		בתוקף מתאריך: 12.06.2002	
מס' הפקודה: 04.13.00		-בלמ"ס- ת' עדכון אחרון: 20.07.2025	
7. החל מחודש 07/2025 תחל בהדרגה הטמעת מערכת ממוחשבת לקיום ההליך המשמעותי באופן דיגיטלי, במסגרת פיילוט, וזאת חלף הנספחים הידניים המצויים בפקודה זו, בנוסחים מותאמים. ההטמעה תעשה בשלבים ובהדרגה כאמור, בהתאם לקצב התקדמות הפיילוט, הן ביחס לשלבי ההליך המשמעותי עצמו והן ביחס להיקף הפריסה בבתי הסוהר. מקום בו נעשה שימוש בטפסים דיגיטליים מותאמים, ייחשב הדבר כאילו נעשה שימוש בנספחי פקודה זו, לפי העניין ובשינויים המחויבים.			
8. בבית הסוהר - מפקד בית הסוהר במחוז - מפקד מחוז בנציבות - יועמ"ש שב"ס		גורם ביצוע	
9. 15.1.03, 20.7.03, 8.1.04, 23.9.04, 5.6.06, 5.6.07, 25.6.07, 6.1.08, 24.6.08, 18.7.10, 20.9.11, 28.08.16, 10.09.17, 25.5.2022, 01.10.2024, 7.3.2024			
עדכונים קודמים			